

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 7

ДОСЛІДЖЕННЯ МУРАШИНИХ АЛГОРИТМІВ

Мета роботи: використовуючи спеціалізовані бібліотеки та мову програмування Python навчитися дослідити метод мурашиних колоній

Завдання 2.1:

```
import numpy as np
from numpy.random import choice as np_choice
import matplotlib.pyplot as plt

class AntColony(object):
    def __init__(self, distances, n_ants, n_best, n_iterations, decay, alpha=1.0, beta=2.0):
        self.distances = distances
        self.pheromone = np.ones(self.distances.shape) / len(distances)
        self.all_inds = range(len(distances))
        self.n_ants = n_ants
        self.n_best = n_best
        self.n_iterations = n_iterations
        self.decay = decay
        self.alpha = alpha
        self.beta = beta

    def run(self, start=0):
        shortest_path = None
        all_time_shortest_path = ("placeholder", np.inf)
        for i in range(self.n_iterations):
            all_paths = self.gen_all_paths(start)
            self.spread_pheromone(all_paths, self.n_best, shortest_path)
            shortest_path = min(all_paths, key=lambda x: x[1])
            if shortest_path[1] < all_time_shortest_path[1]:
                all_time_shortest_path = shortest_path
            self.pheromone *= self.decay
        return all_time_shortest_path

    def spread_pheromone(self, all_paths, n_best, shortest_path):
        sorted_paths = sorted(all_paths, key=lambda x: x[1])
        for path, dist in sorted_paths[:n_best]:
            for move in path:
                self.pheromone[move] += 1.0 / self.distances[move]

    def gen_path_dist(self, path):
        total_dist = 0
        for ele in path:
            total_dist += self.distances[ele]
```

					ДУ «Житомирська політехніка». 23.121.8.000 - Лр7			
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата				
Розроб.		Палій І.В.			Звіт з лабораторної роботи	Літ.	Арк.	Аркушів
Перевір.		Голенко М.Ю.					1	
Керівник						ФІКТ Гр. ІПЗ-20-2		
Н. контр.								
Зав. каф.								

```

        return total_dist

    def gen_all_paths(self, start):
        all_paths = []
        for i in range(self.n_ants):
            path = self.gen_path(start)
            all_paths.append((path, self.gen_path_dist(path)))
        return all_paths

    def gen_path(self, start):
        path = []
        visited = set()
        visited.add(start)
        prev = start
        for i in range(len(self.distances) - 1):
            move = self.pick_move(self.pheromone[prev], self.distances[prev],
visited)
            path.append((prev, move))
            prev = move
            visited.add(move)
        path.append((prev, start))
        return path

    def pick_move(self, pheromone, dist, visited):
        pheromone = np.copy(pheromone)
        pheromone[list(visited)] = 0

        row = pheromone ** self.alpha * ((1.0 / dist) ** self.beta)

        norm_row = row / row.sum()
        move = np_choice(self.all_inds, 1, p=norm_row)[0]
        return move

distances = np.array([
    [np.inf, 645, 868, 125, 748, 366, 256, 316, 1057, 382, 360, 471, 428, 593,
311, 844, 602, 232, 575, 734, 521, 120,
    343, 312, 396],
    [645, np.inf, 252, 664, 81, 901, 533, 294, 394, 805, 975, 343, 468, 196, 957,
446, 430, 877, 1130, 213, 376, 765,
    324, 891, 672],
    [868, 252, np.inf, 858, 217, 1171, 727, 520, 148, 1111, 1221, 611, 731, 390,
1045, 591, 706, 1100, 1391, 335, 560,
    988, 547, 1141, 867],
    [125, 664, 858, np.inf, 738, 431, 131, 407, 1182, 257, 423, 677, 557, 468,
187, 803, 477, 298, 671, 690, 624, 185,
    321, 389, 271],
    [748, 81, 217, 738, np.inf, 1119, 607, 303, 365, 681, 833, 377, 497, 270, 925,
365, 477, 977, 1488, 287, 297, 875,
    405, 957, 747],
    [366, 901, 1171, 431, 1119, np.inf, 561, 618, 1402, 328, 135, 747, 627, 898,
296, 1070, 908, 134, 280, 1040, 798,
    246, 709, 143, 701],
    [256, 533, 727, 131, 607, 561, np.inf, 298, 811, 388, 550, 490, 489, 337, 318,
972, 346, 427, 806, 478, 551, 315,

```

		Палій І.В.			ДУ «Житомирська політехніка».23.121.8.000 – Лр7	Арк.
		Голенко М.Ю.				2
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

190, 538, 149],
 [316, 294, 520, 407, 303, 618, 298, np.inf, 668, 664, 710, 174, 294, 246, 627,
 570, 506, 547, 883, 387, 225, 435,
 126, 637, 363],
 [1057, 394, 148, 1182, 365, 1402, 811, 668, np.inf, 1199, 1379, 857, 977, 474,
 1129, 739, 253, 1289, 1539, 333, 806,
 1177, 706, 1292, 951],
 [382, 805, 1111, 257, 681, 328, 388, 664, 1199, np.inf, 152, 780, 856, 725,
 70, 1052, 734, 159, 413, 866, 869, 263,
 578, 336, 949],
 [360, 975, 1221, 423, 833, 135, 550, 710, 1379, 152, np.inf, 850, 970, 891,
 232, 1173, 896, 128, 261, 1028, 1141,
 240, 740, 278, 690],
 [471, 343, 611, 677, 377, 747, 490, 174, 857, 780, 850, np.inf, 120, 420, 864,
 282, 681, 754, 999, 556, 51, 590,
 300, 642, 640],
 [428, 468, 731, 557, 497, 627, 489, 294, 977, 856, 970, 120, np.inf, 540, 741,
 392, 800, 660, 1009, 831, 171, 548,
 420, 515, 529],
 [593, 196, 390, 468, 270, 898, 337, 246, 474, 725, 891, 420, 540, np.inf, 665,
 635, 261, 825, 1149, 141, 471, 653,
 279, 892, 477],
 [311, 957, 1045, 187, 925, 296, 318, 627, 1129, 70, 232, 864, 741, 665,
 np.inf, 1157, 664, 162, 484, 805, 834, 193,
 508, 331, 458],
 [844, 446, 591, 803, 365, 1070, 972, 570, 739, 1052, 1173, 282, 392, 635,
 1157, np.inf, 896, 1097, 1363, 652, 221,
 964, 696, 981, 1112],
 [602, 430, 706, 477, 477, 908, 346, 506, 253, 734, 896, 681, 800, 261, 664,
 896, np.inf, 774, 1138, 190, 732, 662,
 540, 883, 350],
 [232, 877, 1100, 298, 977, 134, 427, 547, 1289, 159, 128, 754, 660, 825, 162,
 1097, 774, np.inf, 338, 987, 831, 112,
 575, 176, 568],
 [575, 1130, 1391, 671, 1488, 280, 806, 883, 1539, 413, 261, 999, 1009, 1149,
 484, 1363, 1138, 338, np.inf, 1299,
 1065, 455, 984, 444, 951],
 [734, 213, 335, 690, 287, 1040, 478, 387, 333, 866, 1028, 556, 831, 141, 805,
 652, 190, 987, 1299, np.inf, 576, 854,
 420, 1036, 608],
 [521, 376, 560, 624, 297, 798, 551, 225, 806, 869, 1141, 51, 171, 471, 834,
 221, 732, 831, 1065, 576, np.inf, 641,
 351, 713, 691],
 [120, 765, 988, 185, 875, 246, 315, 435, 1177, 263, 240, 590, 548, 653, 193,
 964, 662, 112, 455, 854, 641, np.inf,
 463, 190, 455],
 [343, 324, 547, 321, 405, 709, 190, 126, 706, 578, 740, 300, 420, 279, 508,
 696, 540, 575, 984, 420, 351, 463,
 np.inf, 660, 330],
 [312, 891, 1141, 389, 957, 143, 538, 637, 1292, 336, 278, 642, 515, 892, 331,
 981, 883, 176, 444, 1036, 713, 190,
 660, np.inf, 695],
 [396, 672, 867, 271, 747, 701, 149, 363, 951, 949, 690, 640, 529, 477, 458,
 1112, 350, 568, 951, 608, 691, 455, 330,

		Палій І.В.			ДУ «Житомирська політехніка».23.121.8.000 – Лр7	Арк.
		Голенко М.Ю.				3
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

```

        695, np.inf]
    ])

cities = [
    'Вінниця', 'Дніпро', 'Донецьк', 'Житомир', 'Запоріжжя', 'Івано-Франківськ',
    'Київ', 'Кропивницький',
    'Луганськ', 'Луцьк', 'Львів', 'Миколаїв', 'Одеса', 'Полтава', 'Рівне', 'Сімфе-
рополь', 'Суми', 'Тернопіль',
    'Ужгород', 'Харків', 'Херсон', 'Хмельницький', 'Черкаси', 'Чернівці', 'Черні-
гів'
]

ant_colony = AntColony(distances, 20, 5, 100, 0.8, alpha=0.9, beta=0.4)
result = ant_colony.run(start=21)
print(f"Отриманий найкоротший шлях: {result[1]} км")

# Виведення знайденого шляху
path = "Шлях: "
for i in result[0]:
    path += f"{cities[i[0]]} -> "
print(path[:-4])

# Графік найкоротшого маршруту
fig = plt.figure(figsize=(13, 13))
plt.xticks([i + 1 for i in range(len(cities))])
plt.yticks([i for i in range(len(cities))], cities)
plt.xlabel("Номери міст")
plt.ylabel("Назви міст")
plt.title("Маршрут, пройдений комівовжером")
plt.plot([i + 1 for i in range(len(result[0]))], [i[0] for i in result[0]], ms=12,
marker='*', mfc='b', mew=2,
color='#0000FF')
plt.grid()
plt.show()

```

"C:\Users\ivanp\Desktop\Python A.I\Lab 7\env\Scripts\python.exe" "C:\Users\ivanp\Desktop\Python A.I\Lab 7\LR_7_task_1.py"

Отриманий найкоротший шлях: 4969.0 км

Шлях: Хмельницький -> Тернопіль -> Чернівці -> Івано-Франківськ -> Львів -> Ужгород -> Луцьк -> Рівне -> Житомир -> Київ -> Чернівці -> Одеса -> Миколаїв -> Херсон -> Сімферополь -> Запоріжжя -> Дніпро -> Донецьк -> Луганськ -> Суми -> Харків -> Полтава -> Черкаси -> Кропивницький -> Вінниця

Рис. 1 – Отриманий шлях

		Палій І.В.			ДУ «Житомирська політехніка».23.121.8.000 – Лр7	Арк.
		Голенко М.Ю.				
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		4

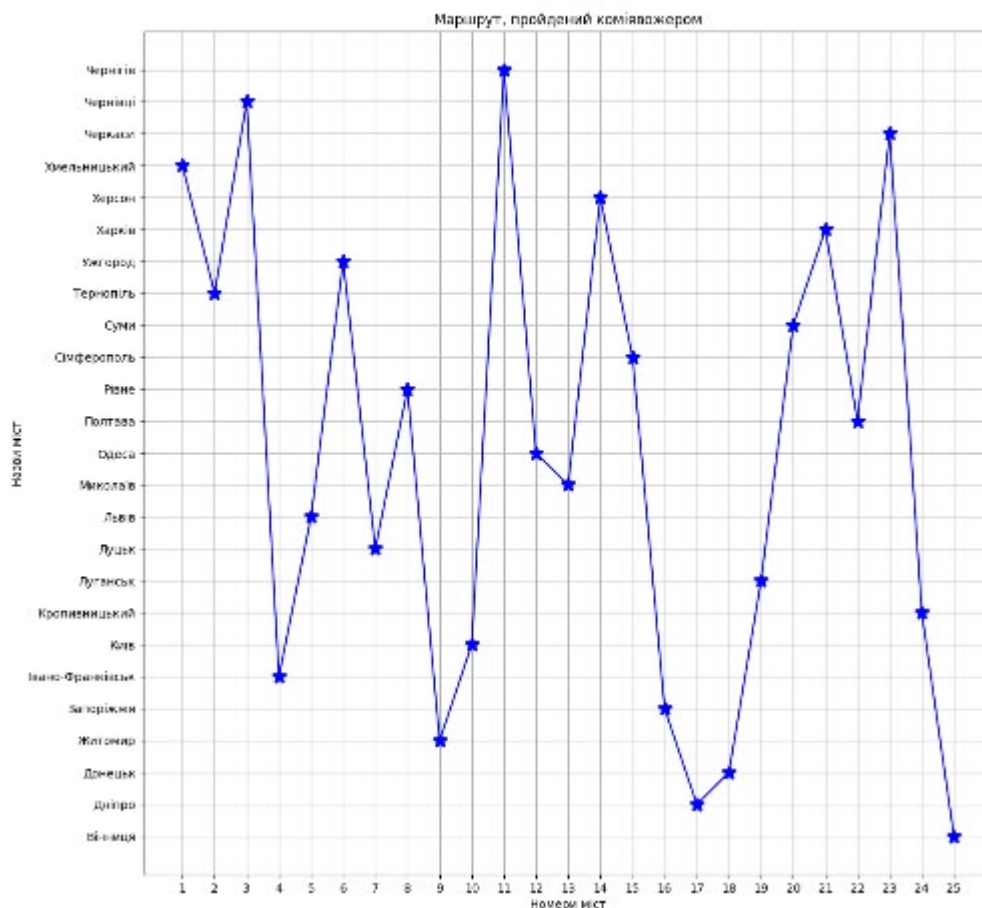

Рис. 2 – Графічне зображення знайденого маршруту

Варіант – 22

Написаний код містить клас **AntColony**, який вирішує задачу комівояжера за допомогою мурашиного алгоритму. Код включає методи для генерації шляхів, розподілу феромонів, обчислення довжини шляху, вибору наступного кроку та запуску самого алгоритму. Застосовується до квадратної матриці відстаней між містами. Після запуску алгоритму виводиться найкоротший знайдений маршрут та його довжина. Також надається можливість візуалізації найкоротшого маршруту на графіку.

Метод для генерації шляхів (run):

Здійснює пошук найкоротшого шляху, використовуючи мурашиний алгоритм.

Параметри включають стартовий вузол та кількість ітерацій.

		Палій І.В.			ДУ «Житомирська політехніка».23.121.8.000 – Лр7	Арк.
		Голенко М.Ю.				5
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Метод для розподілу феромонів (spread_pheromone):

Здійснює розподіл феромонів на найкращих шляхах.

Параметри включають усі можливі шляхи, кількість кращих шляхів, та найкоротший шлях.

Метод для обчислення довжини шляху (gen_path_dist):

Обчислює довжину шляху на основі відстаней між вузлами.

Метод для генерації всіх шляхів (gen_all_paths):

Генерує всі можливі шляхи для кожної мурахи.

Метод для генерації конкретного шляху (gen_path):

Генерує конкретний шлях для одного мурша, враховуючи феромони та відстані.

Метод для вибору наступного кроку (pick_move):

Вибирає наступний вузол переміщення для мурахи, враховуючи феромони та відстані.

Клас AntColony:

Клас, що містить методи та параметри для вирішення задачі комівояжера за допомогою мурашиного алгоритму.

Репозиторій: <https://github.com/IvanPaliy/A.I.-Lab-7-IPZ-Palii.git>

Висновок: в ході виконання лабораторної роботи використовуючи спеціалізовані бібліотеки та мову програмування Python було отримано навички дослідження методу мурашиних колоній.

		Палій І.В.			ДУ «Житомирська політехніка».23.121.8.000 – Лр7	Арк.
		Голенко М.Ю.				
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		6